

SAMENVATTING

Rob Bregman

Het eerste artikel is zoals gebruikelijk weer van de hand van Ben Wijffelaars die in een NS commercial op TV onze redactieleden Ludwig Bercht en Henk Viscaal meende te herkennen, wachtend op de trein naar Parijs.

In de serie over de 'Verkade'-boeken uit de jaren '30 behandelt Theo Heijnsdijk deze keer *Mammillaria vetula* ssp. *gracilis*, een overvloedig spuitend bolcactusje dat zeer algemeen in verzamelingen te vinden is. Deze populariteit dankt het plantje waarschijnlijk aan het gemak waarmee de stekjes afbreken en op die manier verspreid kunnen worden. Deze soort werd voor het eerst beschreven in 1838 als *Mammillaria gracilis* door de Duitser Ludwig Pfeiffer aan de hand van materiaal dat door Carl Ehrenberg in Mexico was verzameld. In 1923 veranderden Britton en Rose de naam in *Neomammillaria fragilis*. In 1929 onderscheidde Alwin Berger 2 variëteiten, var. *fragilis* en var. *pulchella*, beide als variëteiten van *Mammillaria gracilis*. In 1979 ten slotte bracht David Hunt *M. gracilis* terug tot ondersoort van *Mammillaria veluta*. In de natuur zijn deze planten te vinden in de Mexicaanse deelstaten Queretaro en Hidalgo op een hoogte van 1200 tot 1850 m boven zeeniveau. De cultuur is probleemloos; de plantjes bloeien bij ons vaak al in de winter met kleine witte bloemen. Er is een afwijkende vorm bekend met witte, korte, rechte doorns onder de naam 'Arizona snowcap'.

In zijn serie 'voor het voetlicht' bespreekt Bertus Spee *Echinocactus texensis* (vroeger *Homalocephala texensis* genoemd) en *Thelocactus leucacanthus* met zijn paars bloeiende ondersoort *schmollii*. Naast foto's worden van deze planten korte beschrijvingen gegeven.

Aat van Uijen schrijft over de Rhipsalis-soorten van de tropische bossen, vooral die van Brazilië. In deel 3 komen achtereenvolgens *R. paradoxa*, *R. pacheo-leonis*, *R. ewaldiana*, *R. pentaptera*, *R. mesembryanthemoides* en *R. sulcata* aan bod. Deze eerstgenoemde 3 soorten hebben driekantige stengels die opgebouwd zijn uit segmenten die onderling steeds 90 graden gedraaid lijken te zijn. *R. pentaptera*, met 5-kantige stengels, en *M. mesembryanthemoides* met sterk vertakte stengels zijn waarschijnlijk in het wild uitgestorven als gevolg van de enorme urbanisatie van met name de Rio de Janeiro-regio en komen nu alleen nog voor op bomen in de parken van deze stad. Van *R. sulcata* werd hetzelfde gevreesd maar deze soort is gelukkig elders in de natuur teruggevonden. Henk Ruinaard geeft een overzicht van apparaten waarmee labels kunnen worden geprint die vervolgens op etiketten kunnen worden geplakt. Eigenschappen van printers van de merken Brother en Dymo zijn samengevat in tabellen. Voor het maken van 12 mm labels die leesbaar blijven in ons kassenklimaat is de Brother PT-H110 een goede en goedkope aanschaf.

Johan Pot vervolgt het verslag van zijn onderzoek om planten van het geslacht *Weingartia* (vroeger *Sulcorebutia*) van de juiste soortnaam te voorzien. Veel planten in cultuur zijn slechts als veldnummer bekend. Door zo veel mogelijk kenmerken te meten, in een database te stoppen en te vergelijken met 'zuivere' soorten, kunnen naamloze planten een naam krijgen. In deze aflevering zijn dat planten die gerekend kunnen worden tot *W. steinbachii*, *W. tarabucoensis* en *W. crispata*.

Hans-Josef Klinkhammer schrijft over *Opuntia subterranea*. Deze soort werd in de jaren 1901-19902 in Noord-Argentinië verzameld door de botanicus R.E. Fries. Een hierop gelijkende plant, gevonden door Friedrich Ritter, werd in 1962 beschreven door Curt Backeberg als *Tephrocactus variiflorus*, dit vanwege de bloemkleur die kan variëren van

geelachtig naar bruin. Later werd duidelijk dat deze plant tot *O. subterranea* behoort, hoewel er toch enkele kleine verschillen zijn in bloemkleur en bloemgrootte.

Henk de Groot beschrijft de vervelende situatie die bij de douane van vliegvelden kan ontstaan als je gepakt wordt met planten in je bagage. In zijn tas werden planten gevonden die hij tijdens zijn vakantie op Gran Canaria had verzameld. Dat mag niet meer en er staan tegenwoordig fikse boetes op. Gelukkig kon hij met een kassabonnetje van de plaatselijke botanische tuin de douanier wijs maken dat hij de planten daar gekocht had.

Peter van Dongen doet verslag van zijn reis naar de Kaapverdische Eilanden, een eilandengroep zo'n 500 km voor de kust van Senegal (W. Afrika) met een tropisch klimaat. Hij bezocht 5 eilanden, namelijk Sal, Santiago, Fogo, Sao Vicente en Santo Antao. De meest oostelijk gelegen eilanden zoals Sal zijn droog en spaarzaam begroeid, terwijl de meer westelijke eilanden vochtiger en dichter begroeid zijn.

Theo Heijnsdijk is gefascineerd door de bekende drakenbloedboom (*Dracaena draco*), waarvan een aantal indrukwekkende exemplaren op Tenerife voorkomen. Het oudste nog levende exemplaar staat in Icod de los Vinos. Deze boom is 20 meter hoog en ondanks het feit dat hij 'drago milenario' wordt genoemd, wordt zijn leeftijd op 'slechts' 400 jaar geschat. Drago's hebben (zoals alle monocotylen) geen jaarringen in het hout, zodat ouderdomsbepaling moeilijk is. Men gaat dan uit van de lengte van de boom, omtrek van de stam en de lengte van de takken tot aan de eerste vertakking. Andere drago's zijn te vinden in La Orotava, Puerto de la Cruz en Los Realejos.

Wolter ten Hoeve geeft weer een overzicht van de belangrijkste artikelen in andere tijdschriften over succulente planten.

Op de achterpagina roemt Tom Twijnstra de soorten van het cactusgeslacht *Eriocephalia* (vroeger *Eriocactus* genoemd) om hun sterkte en betrouwbare bloei.

R.Bregman@contact.uva.nl